Verksamhetsplan 2023

Försvarshögskolan

Styrdokument	
Rubrik	FHS verksamhetsplan 2023
Klassificering	Plan
Ärendenummer	Ö 76/2022
Beslutsfattare	Rektor
Dokumentansvarig	C PLAN
Beslutsdatum	2023-02-24
Giltighetstid	2023, verksamhetsplanen ses över och uppdateras årligen i FHS planeringsprocess.
Dokument som ersätts	VP i ärende Ö 4/2021
Antal bilagor	Fyra bilagor: Försvarshögskolans samhällsnytta (bilaga 1), Miljöhandlingsplan (bilaga 2), Jämställdhetsplan (bilaga 3) och Informationssäkerhetsplan (bilaga 4).
Kortare sammanfattning	I FHS verksamhetsplan med bilagor framkommer den utveckling och de investeringar som ledningen prioriterar att genomföra 2023. I viss mån beskrivs även utveckling och investeringar på längre sikt.

Innehåll

1. Rektor har ordet 4
2. Vision, strategiska mål och arbetsområden 5
3. FHS i siffror 6
4. FHS organisation 8
5. Omvärldsanalys och strategiska risker 9
6. Övergripande budget 11
6.1 Investeringsbudget 12
7. Bilageförteckning 13
Bilaga 1 Försvarshögskolans samhällsnytta 14

1. Rektor har ordet

Försvarshögskolan går in i 2023 med ett allvar och en skärpa som inte har någon motsvarighet i högskolans 205-hundraåriga historia. Rysslands invasion av Ukraina och dess konsekvenser – bl.a. ett förestående svenskt NATO-medlemskap - har lett till en ökad efterfrågan på vår kompetens. Högskolans ämnen har aldrig varit starkare i fokus.

Under 2023 fokuseras vårt utvecklingsarbete på kärnverksamheten – forskning, utbildning och samverkan. Vi behöver kraftansamla där de samhälleliga behoven finns. 2022 präglades av interna anpassningar till en ny organisation med nya arbetsformer. Flera viktiga steg har tagits mot den vision och de mål högskolan tog fram under 2020. Försvarshögskolan står väl rustad att bidra till utvecklingen av ett starkare försvar samt ett robustare och mer motståndskraftigt - resilient - samhälle.

Inriktningen för forskningen är att stärka våra miljöer och skapa bredare forskningsområden. På temat internationalisering ska en nordisk forskarskola för officerare etableras, med syfte att ytterligare stärka och förbättra officerarnas möjligheter att bidra till forskning samt utveckling av den egna professionen. Det ökade anslaget för forskning från utbildningsdepartementet kommer huvudsakligen att användas till strategiska satsningar. Detta innefattar fler doktorander och forskning inom specifika områden, till exempel klimat och säkerhet samt digitaliseringens konsekvenser för området försvar, krishantering och säkerhet.

Inom utbildning fortsätter arbetet med en högskolepedagogisk satsning som förstärker vår pedagogiska profil. Ytterligare synergier mellan militär och civil utbildning kommer att utvecklas liksom en tydligare kandidat- och masterstruktur. Arbetet med det livslånga lärandet går vidare bl.a. genom utveckling av en magister inom resiliens-området. Även inom de militära programmen kommer viktig utveckling att bedrivas för att möta de behov som uppstår av omvärldsutvecklingen och de ökande försvars-satsningarna.

Försvarshögskolan har alltid haft samverkan och nyttiggörandet av forskning och utbildning högt på agendan och under 2023 ska detta arbete tas vidare med etableringen av ett partnerprogram inkluderande ett nytt strategiskt centrum SIIC (Strategic Innovation and Implications Center). Centrumet är ett samverkansinitiativ för bl.a. utveckling av scenarier och trippel-helix-samarbeten.

För att Försvarshögskolan ska nå sina mål inom forskning, utbildning och samverkan krävs ett effektivt, kunnigt och serviceinriktat verksamhetsstöd. Kraften har under de senaste två åren riktats mot att stödja de stora förändringsprojekten. Arbetet inom förvaltningen går nu vidare mot att förenkla och förbättra stödprocesserna, bl.a. genom att utveckla samordning av och information om förvaltningens processer samt öka kommunikationen och samarbetet med kärnverksamheten.

Innevarande verksamhetsplan syftar till att följa upp kopplingen mellan den långsiktiga strategiska planeringen och den faktiska årliga förflyttningen mot vision och mål. Av de tematiska handlingsplanerna kommer fokus 2023 att ligga på arbetet med informationssäkerhet, vilket är en prioritering baserad på vår omvärldsanalys. Det nya året kommer att innebära nya utmaningar för oss alla och jag ser fram emot att tillsammans med mina kollegor på Försvarshögskolan få göra vårt bästa för att bidra till ett bättre och säkrare samhälle.

Robert Egnell
Rektor

2. Vision, strategiska mål och arbetsområden

Försvarshögskolans (FHS) syfte ligger i det specialiserade bidraget till försvars- och säkerhetssektorns kunskapsutveckling och kompetensförsörjning inom området försvar, krishantering och säkerhet. Genom forskning, utbildning och samverkan bidrar lärosätet till svensk försvarsförmåga, totalförsvar, nationell och internationell säkerhet och hållbara demokratiska samhällen. FHS omvandlar sina resurser, såsom lärare, forskare, akademisk miljö, studenter och kursdeltagare, finansiella medel etc, till samhällsnytta – ett bidrag till de nationella och globala målsättningar som de uttrycks i exempelvis regleringsbrev och budgetpropositionen. FHS har gjort en översiktlig bild av den effektkedja och de effekter som högskolans utbildning och forskning bidrar till nationellt och internationellt (se bilaga 1).

FHS har en vision som sträcker sig fram till 2030. De tillhörande strategiska målen och strategierna avser perioden 2020–2025. För verksamhetsåret 2023 har högskolan identifierat ett antal arbetsområden som kommer att följas upp med hjälp av bl.a. indikatorer. De operationaliseras genom ett antal olika projekt och aktiviteter. Dessa finns dokumenterade i ett internt arbetsdokument där spårbarhet finns från vision, strategiska mål ner till årets projekt/aktiviteter för högskolans samtliga organisationsenheter. Dessutom finns kopplingar till riskanalys och andra styrande dokument åskådliggjorda.

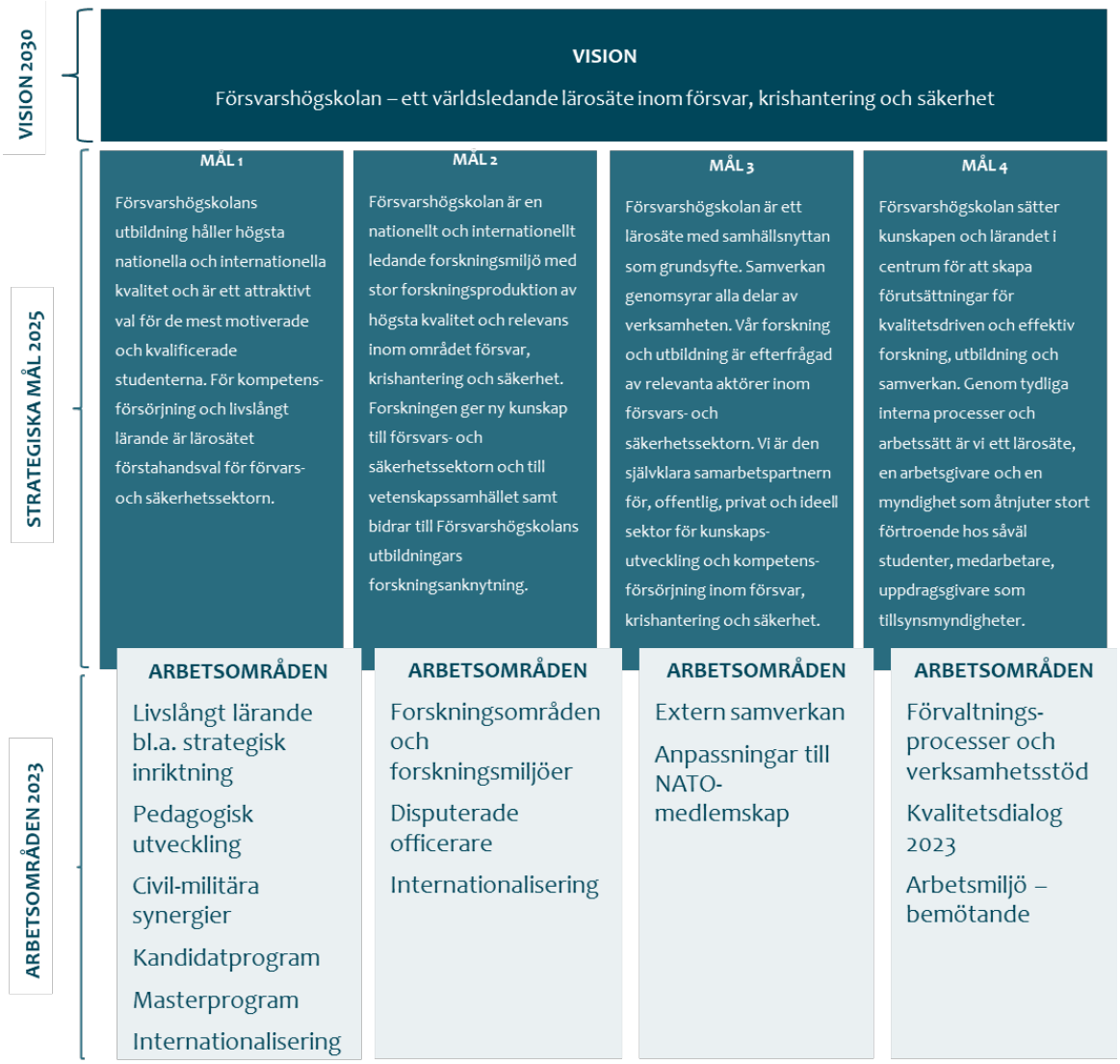

Figur 1: Försvarshögskolan vision, strategiska mål och arbetsområden

Inkluderat i arbetsplanen för 2023 är projekt inom tre temaområden och dessa specificeras i följande separata styrdokument:

- miljöhandlingsplan,
- jämställdhetsplan och
- informationssäkerhetsplan.

Dessa är bilagor till FHS Verksamhetsplan. Under 2023 kommer fokus att ligga på handlingsplanen för informationssäkerhet. Dessutom kommer en uppdatering av lokalförsörjningsplanen att ske. Lokal-strategin behöver anpassas dels efter de nya lokaler som förhyrdes under 2022, dels till det mera flexibla arbetssätt som högskolan nu tillämpar.

3. FHS i siffror

FHS är en specialiserad högskola som forskar, utbildar och samverkar inom området försvar, krishantering och säkerhet. Vid högskolan bedrivs såväl anslagsfinansierad utbildning som utbildning på uppdrag av olika myndigheter och organisationer (avgiftsfinansierad utbildning). Forskningen omfattar både grundforskning och praktisk forskning inom området försvar, krishantering och säkerhet. Inom lärosätets nisch finns en bredd som innefattar totalförsvaret och dess olika funktioner och expert kunnandet spänner från militära operationer till civil krishantering.

Storleksmässigt är FHS en medelstor högskola med en växande omsättning. Ekonomiskt står avgifter för en förhållandevis stor andel av intäkterna. Under 2023 beräknas cirka 90 militära lärare vara utlånade från Försvarsmakten och bidra till högskolans samhälleliga relevans.

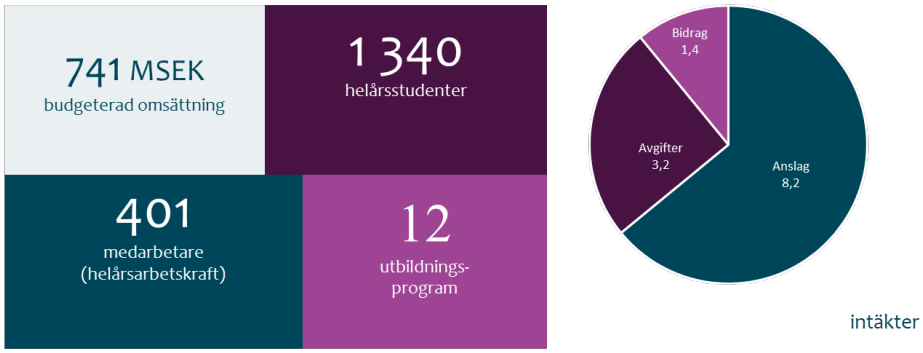

Figur 2: Försvarshögskolan i siffror 2023

Högskolan har 12 utbildningsprogram fördelade på grund-, avancerad och forskarnivå. Lärosätet är specialiserat och utbildar officerare och civila ledare samt experter inom området försvar, krishantering och säkerhet. Under 2023 kommer arbetet med att förstärka vår pedagogiska profil att fortsätta liksom arbetet med en tydligare kandidat- och masterstruktur. Det livslånga lärandet sätts i fokus bl. a, genom utveckling av en magister inom resiliens-området. 2023 har intresset för att läsa på Officersprogrammet varit rekordstort – 1 045 personer har anmält sig till Officersprogrammet med start hösten 2023. Det är den högsta anmälningssiffran sedan programmet inrättades som högskoleutbildning 2008.

Figur 3: Försvarshögskolans utbildningsprogram 2023

4. FHS organisation

Under 2022 slutfördes arbetet med en ny organisationsstruktur med större tydlighet avseende lärosätets sex ämnen, officersutbildningarna samt uppdragsverksamheten inom totalförsvar och samhällets säkerhet. Högskolans kärnverksamhet består nu av fyra institutioner, två militära programledningar och ett centrum för nyttiggörande. Dessa bedriver forskning, utbildning (inklusive vidareutbildning) och samverkan. Högskoleförvaltningen består av dryg 100 personer och tillhandahåller stöd till kärnverksamheten. Även inom administrationen har ett stort utvecklingsarbete bedrivits med en ny ekonomimodell och övergång till Statens servicecenter som, under 2023, kommer att implementeras till fullo.

Under 2023 kommer fyra av FHS styrelseledamöter att, enligt plan, bytas inklusive ordförande.

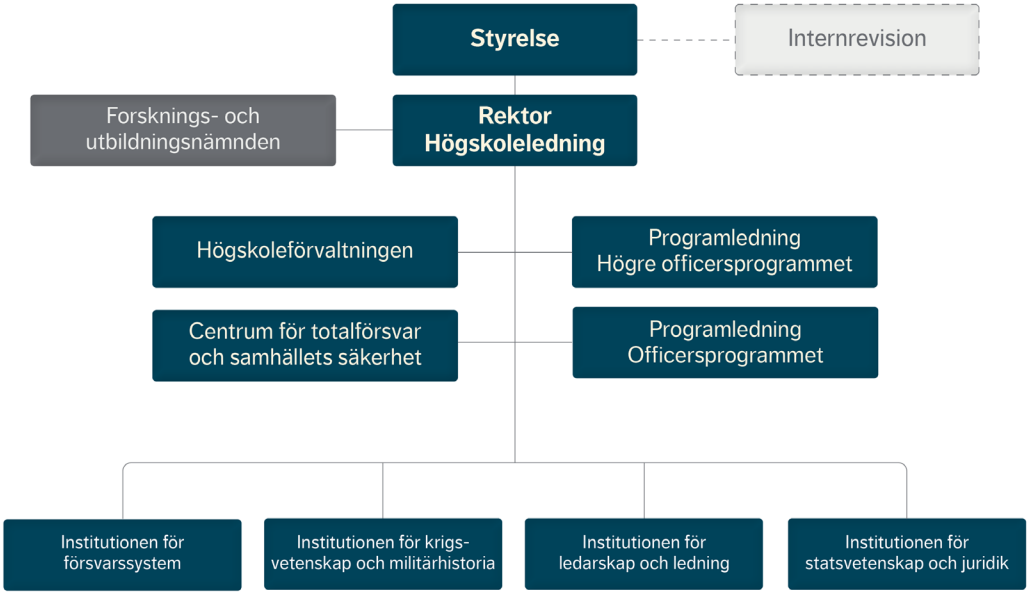

Figur 4: Försvarshögskolans organisation 2023

5. Omvärldsanalys och strategiska risker

I den årliga omvärldsanalysen undersöks politiska, ekonomiska, sociala och teknologiska möjligheter samt risker som påverkar FHS förmåga att genomföra verksamheten i enlighet med visionen och de strategiska målen. Riskerna beskrivs på en övergripande nivå i termer av strategiska riskområden.

Sannolikheten för samtliga av identifierade risker har bedömts vara relativt låg medan bedömningen avseende konsekvensen varierar mellan försumbar och mycket allvarlig. För att hantera riskerna har organisationsenheterna planerat in åtgärder i sina respektive handlingsplaner. Hur arbetet med åtgärderna fortlöper följs upp i tertial två och tre.

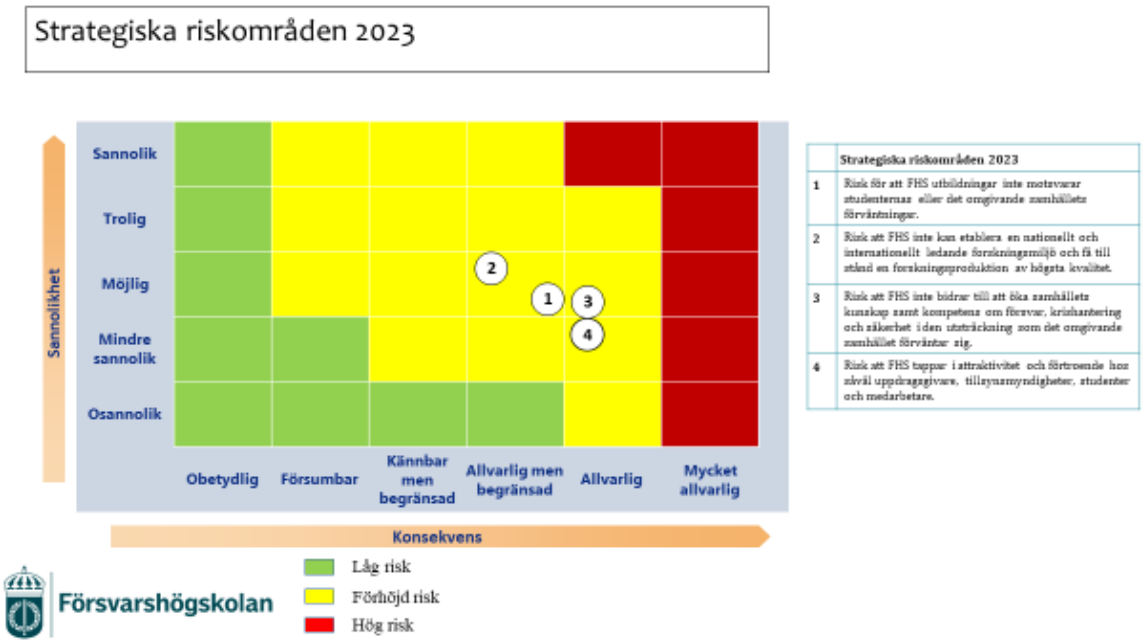

Figur 5: Försvarshögskolans strategiska riskområden 2023

De strategiska riskområdena är nedbrutna i ett antal konkreta risker. De risker som behöver hanteras i organisationsenheternas handlingsplaner är[1]:

- Risk för sjunkande kvalitet i utbildningarna, p.g.a. underbemanning av militär eller vetenskaplig kompetens samt kompetens inom digitalisering och automatisering (ex. cyberkrigföring och AI). Risk för sjunkande kvalitet i utbildningarna p.g.a. anpassning (medveten eller omedveten) till studenter med sämre förkunskaper med anledning av coronapandemin (elevers kunskapstapp i grundskolan och på gymnasiet samt att praktiska moment som studenter ej kunnat genomföra blir svåra att ta igen).
- Risk att FHS inte kan tillmötesgå studenters förväntningar på att FHS tillgodogör sig ny teknik och nyttjar möjligheterna till flexibla samt kreativa studieformer p.g.a. höjda förväntningar hos nya studerande i allmänhet och brister på campus Karlberg i synnerhet.
- Risk att FHS inte förmår att balansera kraven på utbildning och forskning på ett sätt som skapar den forskningsmiljö som eftersträvas, p.g.a. otillräcklig internationell forskar- och forskarutbildningsmiljö, kompetensförsörjningssvårigheter samt utmaningar med att tilldela FHS lärare/forskare tillräckligt med forskningstid.
- Risk att FHS inte kan öka andelen disputerade officerare, p.g.a. konkurrens om efterfrågad kompetens inom totalförsvarssektorn.

[1] Omvärldsanalysen är ett årligt dokument som revideras i samband med framtagandet av FHS Verksamhetsplan 2023. Originalet finns fastställt i beslut Ö 76/2022.

- Risk att FHS inte kan möta förmodad ökad efterfrågan på forskning, p.g.a. konkurrens om efterfrågad kompetens inom totalförsvarssektorn.
- Risk för sjunkande intäkter, p.g.a. begränsat statligt budgetutrymme.
- Risk för sjukskrivningar, hög personalomsättning och otillräcklig output (effektivitets- och kvalitetsbrister) både i kärn- och stödverksamheten, p.g.a. exempelvis omorganisation, högt utvecklingstryck, ev. distansarbete, ökad efterfrågan på verksamheten och ökande studentantal.
- Risk att FHS inte kan möta studenters och det omgivande samhällets förväntningar kopplade till hållbar utveckling och Agenda 2030, p.g.a. bristande kunskap i organisationen kring dessa aspekter.
- Risk att FHS drabbas av en säkerhetsincident som kan påverka FHS anseende.
- Risk att FHS drabbas av en säkerhetsincident som kan påverka liv.
- Risk att FHS brister i regelefterlevnad i förordning 2022:524 om statliga myndigheters beredskap och förordning 2015:1053 om totalförsvar och höjd beredskap.

6. Övergripande budget

FHS får anslagsmedel för utbildning och forskning från både Utbildnings- och Försvarsdepartementet. Den nära kopplingen mellan FHS verksamhet och dess samhällsnytta avspeglas i lärosätets höga andel intäkter från avgifter (kundbeställningar), varav större delen kommer från beställningar från Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Intäkterna i budget 2023 uppgår sammanlagt till ca 741 mnkr, vilket är dryga 36 mnkr högre än i budgeten 2022. Anslag från Försvarsdepartementet har ökat med 6 mnkr för Officersprogrammets genomförande samtidigt som anslaget för viss forskning minskats med 3,2 mnkr. Forskningsanslaget från Utbildningsdepartementet har höjs med 15 mnkr, varav ca hälften är inplanerade mot kommande strategiska rekryteringar och till hälften som en reserv. För 2024 planeras fullt nyttjande av det utökade anslaget. Ökningen av avgiftsintäkter beror främst på ökade beställningar av forsknings- och teknikutveckling från Försvarsmakten.

Budgetens resultat för 2023 visar ett beräknat underskott på knappt 9 mnkr, varav ca 4 mnkr utgörs av planerat nyttjande av myndighetskapital. Det negativa resultatet förklaras främst av kraftigt ökade lokalkostnader, men också ökade driftkostnader för bl.a. IT. Inför budget 2024 leder kostnadsutvecklingen till att påslagen behöver öka, intäkterna öka och/eller att verksamheten effektiviseras.

Resultaträkning (mnkr)	Budget 2022	Budget 2023	Diff. Budget 22/23
Intäkter av anslag, Fö	262,6	275,6	12,9
Intäkter av anslag, U-dep	64,0	79,3	15,3
Intäkter av avgifter	357,1	366,7	9,6
Intäkter av bidrag	20,9	19,0	-1,9
Finansiella intäkter	0,1	0,1	0,0
Summa intäkter	704,4	740,6	36,3
Personalkostnader	-453,8	-463,3	-9,5
Lokalkostnader	-83,1	-92,3	-9,2
Driftkostnader	-162,7	-182,8	-20,1
Avskrivningar	-10,0	-11,0	-1,0
Finansiella kostnader	-0,2	-0,2	0,0
Summa kostnader	-709,7	-749,5	-39,8
Kapitalförändring	-5,4	-8,9	-3,5

Tabell 1: Försvarshögskolans budget 2023

6.1 Investeringsbudget

Försvarshögskolan har budgeterat med investeringar för 2023 till ett sammanlagt belopp om 15,5 mnkr varav 2,5 mnkr utgörs av en framflyttning av investeringar från budgeten 2022. Investeringarna utgörs främst av förstärkningar av säkerhet, IT-relaterade system och infrastruktur, förbättringar av visuella miljöer samt av lokaler. I budgeten ryms en investeringsreserv om knappt 3 mnkr. Planerade investeringar ryms inom Försvarshögskolans låneram.

Investering	Investeringsram 2023 (tkr)	Flyttat från 2022 (tkr)
Säkerhetssystem, LPS (fortsättning från 2022)	1 350	600
Åtgärder enligt säkplan	500	
Byte fysiska lås i alla skalskyddsdörrar	500	
Inventarier, komplettering 43:20	1 000	
Inventarier, renoveringsinsats Karlstad	1 500	
Inventarier, inredning i Leijonsköldska	1 500	
Vectra AI (köps med SUNET) Leijonsköldska	1 000	
Utrustning lokalernas visuella miljöer		200
IT servrar, switchar och accesspunkter enligt underhållsplan	1 300	1200
Budgetverktyg	1 400	
e-arkiv system		500
FHS investeringsreserv	2 950	
Summa	**13 000**	**2 500**

Tabell 2: Försvarshögskolans investeringar 2023

7. Bilageförteckning

Bilaga 1 Försvarshögskolans samhällsnytta
Bilaga 2 Miljöhandlingsplan
Bilaga 3 Jämställdhetsplan
Bilaga 4 Informationssäkerhetsplan

Bilaga 1 Försvarshögskolans samhällsnytta

Mål i BP, UO 16
Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en ledande kunskapsnation, där högkvalitativ forskning, högre utbildning och innovation leder till samhällets utveckling och välfärd, näringslivets konkurrenskraft och svarar upp mot de samhällsutmaningar vi står inför, både i Sverige och globalt.

Mål i BP, UO 16
Utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivas effektivt.

Mål i BP, UO 16
Forskningssamverkan och forskningens samhällspåverkan ska öka.

Mål i BP, UO 6
Hävda Sveriges territoriella integritet samt värna suveräna rättigheter och nationella intressen i Sverige och utanför svenskt territorium i enlighet med internationell rätt.

Mål i BP, UO 6
Förmåga att försvara Sverige mot väpnat angrepp och värna vår säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet.

Mål i BP, UO 6
Bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred.

Mål i BP, UO 6
Minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet.

Mål i BP, UO 13
Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.

Mål i BP, UO 13
Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva samhälls-medborgare och att forma villkoren för besluts-fattandet i samhällets alla sektorer.

Mål i FHS RB från Udep.
Utbilda personal för att därigenom bidra till att det militära försvarets kompetensbehov tillgodoses.

Mål i FHS RB från Udep.
Bidra till genomförandet av FN:s säkerhetsråds-resolutioner om kvinnor, fred och säkerhet.

Mål i FHS RB från Udep.
Under 2021-2023 ska 53% av de nyrekryterade professorerna vara kvinnor.

Mål i UoH RB från Udep.
Utbildningsutbudet ska svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov.

Mål i UoH RB från Udep.
Arbeta med jämställdhets-integrering i syfte att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen.

Mål i Agenda 2030
God utbildning för alla.
Fredliga och inkluderande samhällen.
Hållbara städer och samhällen.
Bekämpa klimatförändringen.
Jämställdhet.
Minskad ojämlikhet.

Sveriges generationsmål
Till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem.

FHS vision och strategiska mål om:

1. utbildning på grundnivå och avancerad nivå
2. forskning och forskarutbildning
3. samverkan och nyttiggörande
4. effektivitet och förutsättningar för kvalitet

Resurser

Studenter och kursdeltagare
Doktorander
Lärare
Forskare
Andra medarbetare
Kontakter och nätverk
Akademisk miljö
Infrastruktur
Finansiella medel

Aktiviteter

Utbildning
Forskning
Samverkan

Målgrupper

Studenter och kursdeltagare
Doktorander
Försvars- och säkerhetssektorn
Forskarsamhället
Politiker
Intresserad allmänhet

Prestationer

Kunskap
Färdighet
Förmåga

Effekter

Kompetensförsörjning av, och ökad kunskap i, försvars- och säkerhetssektorn.

Generell kunskapshöjning och innovation i samhället.

Ökad förmåga i samhället att förstå, förebygga samt hantera kriser, konflikter och krig.

Ökad trygghet och säkerhet i samhället utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem i samhället.

Försvarshögskolan